

Život i delo Jan Van Ajka

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 8 | Nivo: Likovna akademija

O Van Ajku zna se dosta tek od 1422. godine, ali se ne zna ništa o ranijem periodu, čak je problematično i mesto i vreme rođenja. Jan Van Ajk je po opštoj oceni, prvi slikar naseg doba. Znao je što sta iz književnosti, pogotovu iz geometrije i onih nauka koje mogu da doprinesu lepoti slike. Smatra se da je otkrio, u vezi sa nekim svojstvima boje, neke stvari koje su se vekovima prenosile sa kolena na koleno. Verovatno je bio na velikom glasu, jer je u životu, a i neposredno nakon smrti uživao ugled u velikom kraljevstvu. U vreme kvatrocenta u Italiji je veoma cenjen od savetnika Napuljskog kralja. Ostao je cenjen i do danas iako je njegova slava, ponekad i tamnela. Na primer, kao 1815. godine, kada su kanonici jedne crkve pokušali da prodaju "Mistično jagnje", ali su istoricari na vreme to sprecili. Uz isticanje majstorstva, pripisivana mu je i za- sluga za obnovu flamanskog slikarstva. Pa ipak i pored tolike slave, njegov lik je ostao pod velom tajne, pa danas nemamo jasan uvid u njegove uspone i padove, koji su ga pratili u životu. Na osnovu retkih podataka moglo bi se uzeti u obzir da se slikar rodio u seocetu Maseiku, na obali Meze. Poznato nam je da je imao brata po imenu Lambert, koji se spominje u spisima svega dva puta, ali nam nije poznato čime se bavio. Veći deo života je proveo u službi kod vojvode Filipa Dobrog, kod njega je stupio u službu 14. maja 1425. godine kao dvorski slikar i komornik, jer je vojvoda slusao o njegovoj vestini na polju slikarstva od svojih ljudi, u šta se i sam uverio. Kada je stupio u službu, bio je zamoljen da uredi vojvodin stan u Lilu, gde je vojvoda tada živeo. U to vreme i Jan je imao svoj stalni stan u kom je živeo od 1425-1428. godine. Imao je prava koja su imali pripadnici građanskog staleza, samim tim povlašćen položaj. Vojvoda je znao koliko vredi ovaj slikar, i znao je ako ga ne plati dobro, da će ga uzeti neko drugi, pa mu je davao počasti, povlastice, slobodu i prinadležnosti koje pripadaju ovakvim licnostima. Jer u to vreme, imati dobrog slikara, smatralo se prestižom. On je na dvor došao posle smrti vladara Johana Bavarskog, kod koga je učio slikarski zanat i bio sobar. Pored toga što je bio komornik vojvode Filipa Dobrog, on je više puta išao u "poverljive misije", jer ga je vojvoda cenio zbog njegovih ljudskih osobina i umesnosti u poslovima, pa je zbog toga bio vojvodin co-vek od poverenja. Išao je sa izaslanicima u dva prosidbena putovanja u ima vojvode. Smatralo se da je prilikom jednog putovanja stigao čak u Palestinu. Jer se veruje da je vojvoda kovao plan za krstaski po-hod na Istok, pa je možda Jan Van Ajk imao zadatak da napravi neku vrstu geografske karte. Ova pre-postavka otkrivala bi jednu od delatnosti ovog dvorskog slikara. Može se reći da je njegova delatnost obuhvatala sve što se u ono doba smatralo umetnickim ukrasavanjem. Veliki deo tih dela su kako bi se danas reklo "potrosni proizvodi" (odeća, kostimi... itd.). Danas Filipovih zamkova više nema, ili prezidani i prepravljani, pa tragova Janovih fresaka više nema. Sva ova putovanja rasvetljavaju okolnost zasto mu je trebalo oko pet godina da završi "Mistično jagnje", nakon smrti starijeg brata Huberta Van Ajka 1426. godine. Jer je sigurno dve godine izgubio na putovanja. Na osnovu oskudnih podataka tvrdi se da njegov stariji brat započeo Ganski oltar, on je u doku-mentima jedva poznat, pa neki tvrde i da je izmisljen lik, plod lokalne patriotske propagande koja je imala za cilj da umanji ugled Jana u Brizu. 1432. je presao u Briz, gde je kupio kucu. 1433. godine, dok je radio u vojvodinom dvorcu u Briselu, upoznao je kralja Renea Anzujskog, koji je upoznao njegovu umetnost, pre nego što je i celom Napulju omogućio da sazna za nju. Dva puta išao u Turne, gde je bio gost opštinskom odboru, koji mu je po tadašnjim obicajima darovao "akove vina". Veruje se da je tad na prijemu demokratske uprave esnafa, upoznao kolegu slikara Robera Kampena. Te iste godine oženio se Margaritom koja je imala 33 godine, a on je bio deset godina stariji od nje. Go-dinu dana kasnije mu se rodilo prvo dete cerka Lienija. Tada je vojvoda u znak postovanja poslao go-spodara Sarnijea da ga zastupa na krštenju, i tom prilikom mu poklonio šest srebrnih "solja". Ona ce 1448. godine, stupiti u manastir. Drugo dete mu se rodilo u septembru 1435. godine, posto je Jan primio slican poklon mada razlog nije naveden. On je, izvesno, imao više od jednog deteta, jer se o tome govori u nagradi odobrenoј njegovoj udovici. Da bismo bolje upoznali život Jana Van Ajka, postoji samo jedna mogućnost, a to je da se okrenemo njegovim delima. Ovaj slikar je za vojvodu Johana Bavarskog radio minijature i slike malog

formata u tehnici minijatura, i kad je sa njih presao na dovršavanje velikog poliptiha "Misticno jagnje", nasao se pred problemom prilagodjavanja. Ganski oltar "Poklonjenje misticnom jagnjetu" je veliki, komplikovan poliptih. Visok je 3.66 metara,

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com